

POKROK PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání
v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapid, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějte se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.
Dopisy z kruhů členstva ochotně uveřejňujeme. Musí být stručné, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Nizkost některých lidí jest jako oceán v jistých místech — nemá vůbec dna.

Soud s černochem Johnsonem dokázal nejsem, jakou bestii může takový "nigr" býti, ale zároveň, jak některé bílé ženy dovedou poklesnouti.

Kalifornský guvernér Johnson jest mužem velkého sebezapření, uvážíme-li, že přes týden se "roz-mýšlel," má-li, či nemá-li podepsati protizineckou předlohu.

Přijdou-li ještě několikráte vichřice na Omahu, lidé si na to tak zvyknou, že se jim po tom příjemném vzrušení bude stýskat, budou-li, fěkne, tři měsíce bez něho.

Podle učenců, ten první velký vítr, co jsme měli v Omaze, byl tornádo, ten druhý hurikán a cyklon dosud jsme zde neměli, ale tím nebudiž rozuměno, že nemůže ještě přijíti.

Vlastenečtí senátoři z jihu nemají nejmenších námitek proti zařazení amerických produktů na volnou listinu, totiž zrušení všeho cla na ně — pokud to nejsou produkty pěstované na jihu!

Dle obšírného kabelogramu, ve Vídní prý se obávají vypuknutí nepřátelství mezi balkánskými společní, což tím dobrým duším každý bude věřit — že se obávají, aby si Slované vzájemně neublížili.

Aby se předešlo všem nepřijemnostem a mezinárodním zápletkám, americké sněmy měly by předkládati všechny osnovy japonského nevelyslanec ve Washingtoně, neráčili-li míti proti nim námitek.

Senátor Penrose prohlásil, že "v tajné demokratické konferenci zavazován byl americký průmysl," což doufáme, bylo trochu přestřeleno, i když ta Underwoodova předloha má nějaké vady a nedostatky.

"Intelligence, porozumění a bratrství," tyto tři věci pracují prý pro vševětřový mír dle pana Dryana a celkem možno říci, že tyto věci zajistily by mír nejenom mezi vládami a národy, ale i mezi jednotlivými lidmi.

Teprve po smrti J. Pierponta Morgana, "amerického peněžního krále," se prozradilo, že byl vlastně velikým vlastencem, jenž miloval vlast až do těch "hrdel a statků," ale za to oceňovalý trůst prozradil na sebe již "za živa," jakou jest lidumilnou institucí.

Obrazotvornost některých lidí jest opravdu podivuhodnou — vytvoří si někoho se všemi možnými zvláštními stránkami a vlastnostmi a pak proti němu bojují a takový zápalen jako stíhavač křídáči za "pravé" náboženství Kristovo.

Pi. Wilsonová, choť presidenta, užíváje prázdno obřítí tím, že navštěvuje čtvrti chudiny a mluví tam s matkami a dětmi, což celkem není nic zlého, ale

máme obavy, že americká aristokracie začne se stydět za tuto "první dámu v zemi."

Snad Clarence Darrow nebyl zcela bez viny v tom procesu s dynamitky McNamary, ale přes to jméno jeho známá a eténo bude desíletí potom, když svět zapomeně na návladního Fredrickse z Los Angeles a ty ostatní žoldnéři velkokapitálu, kteří usilovali o to, aby onen skutečný tribun lidu svoji brilantní kariéru skončil v káznici.

Všecko se přežije a ovědní. — Když dříve některá americká dědicka vzala si zadlužené evropské hrabátko, noviny psaly o tom celě sloupece a každá řádka zrovna dýchala hrdoostí a pýchou, že tento demokratický národ se opětně zmohl na novou "americkou hraběnkou," kdezto nyní zpráva o takové události se odbude několika řádkami a dokonce někdy zastrčí, že ani k nalezení není.

Na konferenci v Lake Mohonk, kde dobří lidé se scházejí, aby porokovali o tom, jakým způsobem daly by se arbitrační rozluštění a vyrovnati všechny mezinárodní spory, prohlásil předseda, Dr Lyman Abbott, že všeobecně odzbrojení jest pouze luzným snem a že "rána píště, záblesk meče, rachot děl budou pokračovati, pokud nějaká jiná moc, větší nežli ona ozbrojeného muže, se nenajde k ochraně nevinosti před nespravedlností." My nechtíme říci nic kousavého, ale zdá se nám, že od té doby, co Rev. Abbott vzal k "Outlooku" za spoluredaktora p. Roosevelta, mluví skoro jako ten spoluredaktor.

V pátek odpoledne zášl jsme se podívat na atletické závody dětí z obecných škol omazkých v míčovém parku. Kolik jich tam bylo, nevíme, ale podle povyku jaký tropily, mohlo jich tam býti sto tisíc nebo milion. Na evienci, v barvách jich jednotlivých škol, když pochodovali na evišti, byl pěkný pohled a některé výkony byly opravdu znamenité, ale to všecko jest věci vedlejší. Hlavní jest, s jakým zájmem záci každé školy sledovali své boje a jaké nadšení se jim zorněnilo, když vítězili. V tom nadšení nebylo nic strojeného, nefalšovaného, to bylo jako stáva mělnické révy, ohnivá a pravdivá. — Lidé dospělí zlobí se někdy na bujnost dětí, zvláště těch amerických, ale jakou nudnou, smutnou poušť byl by bez nich svět!

Dokazovati, že Amerika jest tou nejnetnostnější a nejednodušší zemí na světě, bylo by to nezhytčenější práce, neboť každý to ví a každý jest o tom přesvědčen a dokladů o tom všude tolik jako z jara pampelišek. Tak na příklad v Chicagu zabavila policie obraz "Zářivé jitro" jako neudný a když soud prohlásil, že nemusí býti nevyhnutelně na zkázu mravopěstnosti a že tudíž může býti dále vystavován a prodáván, třeba že není to malba vhodná zrovna pro pensionát neb domácnost, dalo se očekávat, že někdo za nic na světě nebyl by se na ten obraz podíval, tím méně koupil. To se též stalo, jak sou díme z oznámky jednoho velkého obchodu s obrazy v Omaze, kde velmi tučným písmem se sděluje veřejnosti: "Zářivé jitro" opět na sklade! Jest tedy "Zářivé jitro," zcela jak si zaslouží, v etnostné Americe zrovna tak "bojkotováno," jako novella Angličanky Elinor Glynnové, "Three Weeks" — nemožno postačiti popíavee.

Američtí Němci a Irčané podali protest proti oslavě stoletého trvání míru mezi Spojenými Státy a Velkou Británií, k čemuž konečně mají právo, ale moudrě to není. V zájmu amerických Němců a amerických Irčanů, stejně jako příslušníků všech ostatních národností a amerických občanů vůbec, přece jest, aby se ne mše žila v útra a v celým světem, a co jest nám zde v Americe do toho, že Německo, vsať Vím, nerad by viděl shlížení mezi Anglií a Spojenými Státy? Co máme my společného s Irskou o táskou, která, mimochodem řečeno, co nejoblíbeje dříve svého rozčesání a jest to další otázkou

zda-li Irsku bude za samosprávy lépe, nežli jest mu nyní — bude-li tam více pokoje a klidu a konečně i prosperity, nežli přitomně? Američtí Němci a Irčané mají to největší právo milovati svoji starou vlast a její tradice a historii, hloutí k ní, jako kmeně ku drahým upomínkám z mládí, ale když to přijde na politiku, měli by znáti a pěstovati pouze jedinou, a sice politiku americkou, politiku Spojených Států!

TA PRÁVÁ PŘÍČINA.

V těch nejsvobodomyšlnějších časopisech často čteme trpké stesky na rozvoj církvi, na podniky sektářské, které přý mládež k sobě lákají, kdezto pro hnutí svobodomyšlné těžko se dá získati. Říká se, že "každé proč má své proto", a zde není jinak. Mládež naše, vychovaná v o vzduší americkém, ve veřejných školách, kde přichází ve styk s dětmi jiných národností, uč se snášenlivosti, a co nejdůležitějšího, uč se měřiti všecko dle doclených výsledků. Na lidi, kteří vyrostli ve staré vlasti, učiní ko nečné dojem líčení dob pobělohorských, ale mládež soudí tro chu jinak. Ona to přijímá asi tak, jako vyprávění a opakování historických fakt, že před dávnými léty byli v Novo-anglicku lidé pro víru pronásledováni, že byly tam upalovány čarodějnice, že znamenalo to vydati život v šane, býti kvakerem. Mládež soudí, že doba přítomná nemůže býti činná zodpovědnou za doby minulé, stejně jako vnuč nemůže býti činná zodpovědná za svého děda. Náboženství mělo mocený vliv na duševní vývoj člověka, na jeho názírání na svět, ale působily také jiné vlivy, hlavně vlivy ekonomické a politické. Vzdělý to pro následování Čechů po bitvě bělohorské nemělo jenom náboženskou povahu, nýbrž bylo též povahy politické.

A jak světlou pravíme, mládež vychovaná v praktické Americe měří všecko dle výsledků, nikoli dle slov a teorií, nýbrž dle činů. Není snad organizace na světě, která byla by tolik mladého lidu v sobě soustředila, jako Spolek Mladých Křesťanských Mužů, nikoli tím, že združuje to své křesťanství, ale tím, co koná pro své členstvo, pro jeho hmotné i duševní blaho. Člena nikdo se neptá, zdali jest činným křesťanem, zdali chodí do nějakého kostela, ale každému stejně k dispozici jsou tělocvična, plovárny, kulečníkové a klubovní místnosti, pokračovací školy, čítárny, atd. Přijde-li člen do jiného města, třeba v jiné zemi a dokonce na druhé polokouli světa, ví, kam se obrátí o radu a pomoc, přijde mezi své.

To jest skutečnost, kterou mládež má před očima, a dle toho soudí — a porovnává. A když naše česká mládež vezme do rukou ten nejsvobodomyšlnější list a vidí tam samý útok, samý rozbroj a cynické posmívání se věcem, které přece jenom nesmírněmu počtu lidí jsou drahé, — ta mládež, která v obecných školách vyrostla mezi příslušníky různých národností a různých církví, které si navykla měřiti dle toho, jakými lidmi jsou — může se někdo diviti, že nedá se naděhnouti pro hnutí, jehož podklad je tak měkčí, které boří, ale nebuduje a jež pro své argumenty nejčastěji uchyluje se do věků dávnou minulých, kdy člověk s celým svým nazíráním na svět byl jiný, nežli jest dnes?

Mládež porovnává, posuzuje doclené výsledky i pohovky, a to jest tou pravou příčinou, proč těžko dá se získavati pro hnutí svobodomyšlné, zvláště jak v posledních letech jest vedeno.

AMERICKÉ "PROBUZENÍ"

Zdali naši slovanští bratři Rusové jsou školou, mohli by vedle sebe otkovovati to, co psáno bylo v amerických žurnálech o Japoncích před několika léty, když utkal se Západ s Východem na plánech mandžuských a na vodách pacifického oceánu, a co psáno jest o těch "malých smělých bratrích" nyní. Možná, že si američtí tváří veřejného mínění uchýlili by se někým v ústraní a před zradou si kapitoluvali.
Z každého japonského vítězství měli tehdy Američtí takovou

radost, jako kdyby americké zbraně vítězily a málo bylo těch veřejných mužů a časopisů, kteří si troufali postaviti se proti tomu vše zachvaucujícímu proudu. Ani když na bitevní lodi Petropavlovsk zahynul malý Vereščagin, jeden z největších geníů světa, nevyvolalo to v americkém tisku politování — hlavní věcí bylo, že Rusové ztratili svoji nejlepší bitevní loď a že několik set jejich junáků zahynulo, čímž Japonci byli opětně o krok blíže vítězství. Snad nikdo žádný národ nebyl tak pomlouván a hanoben, jako tehdy Rusko v americkém tisku, který své informace a svoji náladu čerpal skrze kanceláře evropských i amerických bursiánů a penězníků.

Dnes Japonci nacházejí své obrance v Americe jenom tam, kde nejsou známi, avšak na pacifickém pobřeží jich mají po krk, nechtějí je ve školách, nechtějí je za sousedy, nechtějí, aby vlastníli půdu. Zákony ve směru tom byly uplatněny ve Washingtoně a Oregonu a Arizoně, avšak největší pobouření vyvolala předloha do tydně a Kalifornii, z té jednoduché příčiny, že ve státě tom jest Japonců nejvíce. K jakým koncům to všecko povede, nelze říci, ale jisto jest, že japonská vláda staví se zle na paty a co toto příme, president Wilson a sekretář státu Bryan pracují na nějaké notě do Tokia, která by Japonsko převládila, že se vlastně jeho poddaným žádná krivda neděje. To však nepůjde tak snadno, neboť i slepý musí vidět, že Japonsku jedná se o vyvolání sporu; napřed to byla školská otázka a nyní jest to otázka pozemková, a tehdy, jako nyní, chtěl by Japan zasahovati do vniterních záležitostí svrchovaného amerického státu. Oni ovšem tvrdí v Tokiu, že onen zákon v Kalifornii jest porušením smlouvy mezi oběma zeměmi, ale ve skutečnosti smlouva ta nezaručuje Japoncům právo vlastnitelství pozemkového majetku a kterýkoliv americký stát mohl by přijati zákon, že nikdo, jenž není neb nemůže se státi americkým občanem, nesmí vlastnit pozemkový majetek a jsou státy, jež zákony takové mají. A jest to přece federální zákon, který zneuožňuje Japoncům státi se americkými občany.

Zvláště jest, že Japonci tak těžce nesou každou "urážku" ze strany Američanů, kdezto dají si líbiti, že zároveň s Čínany jsou vyloučeni z usazování se v Austrálii, britické državě. Tam mají přístup jen jejich obchodníci, turisté, studenti, kteří mají průvodní list od svých vlád a mohou tam zůstati pouze dvaadvacet měsíců a když provázání jsou sluhou neb služkami, musí složit záruku v obnosu \$500, že v určitou dobu opětně se vrátí. Takovým tedy způsobem hájí se Austrálie drážva britická, proti Japoncům, kteří v zemi této usilují o všecka práva, která mají přístěhovalci kavkazského plemene, ba požadují ještě více.

Jest pochybno, zdali Japonci byli by vyhráli válku s Ruskem, nebýt těch amerických sympatií, a co hlavního, nebýt amerických peněz, které ochotně byly jim půjčovány, kdezto proti Rusku všecko se zde uzavřelo a křesťanská Amerika proti křesťanskému národu držela s "pohan-ským" Japonskem. Sotva lze to nazvat jinak, nežli pohloupením a z onoho pohloupení nastává nepřijemné probuzení, neboť teprve od války s Ruskem Japonci zpyšněli, až vydržení s nimi není.

NOVÝ ČLOVEK.

Slavný americký přírodovědec, John Burroughs, vydal v těchto dnech novou knihu, nazvanou "Time and Change" (Čas a změna), v které v kapitole "Červ snaží se býti člověkem", tušněně následující náhledy s pokrokem lidstva:
"Fyzický vývoj člověka jest nepochybně úplný. On nikdy nebude mítí křídla, aniž více než neb dalším ramenem, než většího mozku. Křídla a zvláštní nohy a ostřížní pař nezahaj za sebou. Jeho vývoj nadále musí býti v duševním a duchovním. On určen jest mítí více a více nadělný sad vědomou a viděti jasněji a lepší svůj vztah k ní. On během času upudí si pohlaví a bude vlastnití žemí.

"Ano, a nepochybně vyčerpá ji? Avšak on věna nahlédne, že plýtvá svým dědičtím a napraví své způsoby. Bude zachovávatí v budoucnosti, jako plýtvá v minulosti. Naučí se zachovávatí své vlastní zdraví. Zážehná nemoc, vykoření všechny náklady a mory skrze svoji vědeckou vědomost; on zdvojnásobí neb ztrojnásobí délku života.

"Člověk nepochybně prodělá a dokončil jisté fáze svého vznětlivého a duševního vývoje. On nikdy již nebude náboženským horlivcem a fanatikem, jako byl v minulosti. Jeho humanita jest na vzestupu. On stává se méně a méně divochem, hrozí se čím dále tím více pohledu na krev a utrpení. Vysocce náboženské věky byly věky krve a pronásledování. Jemnoit člověka pro člověka nesmírně vzrostl. Smysl pro posvátnost lidského života vzrůstal zrovna jako jeho víra v bohy upadala. On stával se lidstějším v tom poměru, jak stával se méně pověřivým. Věda podryla jeho víru, ale obměkčila jeho srdce. Jeho strach před přírodou ustoupil lásce k němu. Člověk nikdy nemiloval tolik, jako nyní. On odvratil pohled svůj od nebe a upřel jej na zemi. Jak jeho zájem v jiných větech se zmenšoval, jeho zájem v tomto vzrůstal. Jak andělé se vzdalovaly, děti přicházely. Až národové také přestanou býti divoškami a sobeckými, a stanou se altruistickými, pak nově zrození lidstva v pravdě nadejde.

"Jako umělec a tvůrce krásných forem, člověk rovněž měl svůj den; on miloval všecko krásné, umělecké, neb ozdobné drávo a předs tím, než stál se pravdivým a spravedlivým. On byl hrdým člověkem dříve než byl laskavým; byl rytířským dříve než byl slušným; byl tetovaným, dříve než byl umytým; byl omalovaným dříve než byl obléčeným; on zbudoval chrámy před tím než zbudoval domov; on obětoval svým bohům dříve než pomáhal svému bližnímu; byl heroickým dříve než napěl se sebezapření; byl zbožným dříve než byl dobročinným.

"My ztrácame divošské etnosti a marnivosti a rosteme v něze všech lepších stránek lidské povahy, a tento proces bude nepochybně pokračovati, a mnohými přerušováními a nezdrary, až království lásky konečně založeno bude na zemi."

To jest jisté krásné řečeno a má to význam tím větší, že jsou to slova starce nad hrobem, jenž má život za sebou a jenž celý svůj věk žil v blízkém styku s přírodou, pozoruje různé ty formy života. Ničméně však, když pohlížíme na náboženství nikoli jako na pouhou doktrínu, pouhou nauku, nýbrž pohlížíme-li na ně v onom širším smyslu, sotva mohli bychom právem říci, že upadá. Avšak ono, jako všecko ostatní ve světě, též vykazuje vývoj, ono se přizpůsobuje potřebám člověka, potřebám skutečného života. Doby horlivců a asketů minuly, doba lidské služby nastala, dle toho měří se každé hnutí, ať hospodářské neb náboženské. A proto jediné náboženství, se všemi pokroky vědy, se udrželo, poněvadž vystihlo požadavky doby a přizpůsobilo se jim.

JAPONCI V PRAVĚM SVĚTLE.

V minulých dnech vydána byla firmou Scribnerovou v New Yorku kniha "The West in the East" (Západ na Východě) od Price Colliera, jednoho z nejprůběžnějších amerických spisovatelů, kde v kapitole věnované Japanu píše o lidu té země, jak následuje:

"Jest to teprve, když opustíte vysokého úřadníka, laskavého a pozorlivého hostitele, sestavového, kosmopolitního Japonce a slyšíte historky o Japoncích, jak jsou; vidíte je, jak jsou, v chrámech neb ve veřejných zahradách, v železničních vagoncích, schůzích, plivajících, kouřících, roz-hazujících popel, ať podlaha vagonu vypadá jako prodloužené pí-vátko, ve vchodech do divadel, v kioscích bazarů, natlačeno v pouliční káfo, neb když máte na jednati a posílčení v buncu, na počtu, na železniční stanici neb telegrafní kanceláři, že vystihne, jak a proč lidé všech národů, kteří mají s nimi neustálé styky, od velvyvalanosti až po vestužení prodávavě, poulají proti nim osaržonou nenávisť. Jejich ukázká a

sebevědomá zdvořilost; jejich komická ješitnost a sebeuspokojení; jejich povyšný předpoklad, že celý svět jest v chybě, oni jenom v pravu; jejich nedostatek ohledu pro jiné, zvláště pro jejich ženy; jejich na oko stavená mladistvost, nedostatek osobní důstojnosti a na mlstě toho drží vyzývavost; jejich nový pocit sotva zahaleného opovržení pro bílé plémě, které mimochodem řečeno, není ani zahráno mezi Čínany, všechny tyto rázovitosti, natřené lakem tvrdosti a národního sobectví, vysvětlují do jisté míry tuto neobyčejnou změnu ve smýšlení z blahoslomné obliby k jedovatému a hlasitě vyjadřovanému opovržení.

"My v západ, světe přišli jsme k přesvědčení, že žádného pokroku na mravních liniích nelze dočísti bez postavení žen na tutěž úroveň mravní a duševní příležitosti a mužů. Bez respektu pro žensství, my věříme, že muži nemohou respektovati sami sebe, a že pokoreni žen znamená pokoreni mužů. Japonci tomu ani nevěří, ani nejednají dle toho. Během sedmi roků, od 1890 do 1897, bylo 2,450,838 sňatků v Japonku, 821,121 rozvodů a 523,992 ne-manzelských dětí přišlo na svět. Prostituce v Japonku jest regulována, kontrolována a taxována státem. Poslední census udává počet žen v Japonku na 23,131,207; z tohoto počtu 7,587,979 jsou mezi roky 15 a 35, čili ve věku, kdy východní žena jest fysicky vábnou. Jeden spisovatel tvrdí, že jest tam 500,000 veřejných prostitutek a nejméně 1,000,000 ku-pílek; celkem jest takových žen pravděpodobně 1,400,000 a když jsou k nim přidány gejši, v počtu 500,000, dosáhneme celkového souhrnu téměř 2,000,000.

"Kdyby americká žena viděla, že každý hostinec, každá čajovna a každý hotel a mnohé z chrámů v Japonku, nabízejí povolenou etnost každému turistovi a poutníku, který jest k tomu nakloněn, a že na prodej sebe samé ženou, aby se vypořádalo v nutnostech rodinných, jest pohlíženo jako na záslužnou obět v tiselech japonských domácnostech; kdyby americká žena mohla viděti celé japonské stanovisko vůči této otázce, doma i za hranicemi, ona považovala by vypuštění Japonců v jakémkoliv počtu do této země, a by byli vzděláváni po boku našich amerických dětí ve veřejných školách, za něco nesnesitelného.

"A ona považovala by dovolení volnosti společenských styků mezi japonskými muži a mladými ženami Ameriky, za urážlivý návrh. Bude dosti času k nabídnutí našich střezných a milovaných domovů Japoncům, až Japonci budou míti naše ideály, čím takový domov měl by býti."
Taková, jak říká je Price Collier, byli ovšem Japonci vždycky, ba ještě horší, neboť i jim musíme doznati, že civilizace západního světa měla na ně nějaký účinek, ale během války rusko-japonské byli do nich Američtí "zamilováni." Teprve nyní dostávají se vystřízlivěni.

Česko-moravská žaludeční

Dr. V. Anžl, Brainard, Nebraska.

F. J. KUGLER

vykonává práci rednickou, jakož i plastýřskou, cementové chladničky a sebody, systerny a všece vše, co do oboru toho spadá. Rychle a za ceny nejnížší.
Za práci v každém ohledu se ručí!
3517 jámi 12. ulice, OMAHA, NEBRASKA.
Volejte telefonem: Douglas 7446.
Společky jsou naši odborníci
John J. Ostrońiě
plombařství, zavádění páry a plynu
1414 jižní 13. ul. Omaha, Nebraska.
Telefon Tyler 1206.